

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Harabina a sudcov JUDr. Igora Burgera, JUDr. Emila Bdžocha, JUDr. Pavla Tomana a JUDr. Milana Lipovského na neverejnom zasadnutí 16. októbra 2013 v Bratislave, v trestnej veci obvineného **R. Š. a spol.**, vedenej na bývalom Špeciálnom súde v Pezinku pod sp. zn. PK-2Tš 29/2006, prerokoval dovolania, ktoré podal obvinený **R. Š.**, zastúpený JUDr. J. S., advokátom v B.B., a obvinená **I. D.**, zastúpená JUDr., PaedDr. I.P., PhD., MBA, advokátom v B., proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. marca 2010, sp. zn. 3 Toš 6/2008, a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. sa dovolania obvinených **R. Š.** a **I. D.** **o d m i e t a j ú .**

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom bývalého Špeciálneho súdu v Pezinku (ďalej len „špeciálny súd“) z 28. apríla 2008, sp. zn. PK-2Tš 29/2006, boli obvinení **R. Š.** a **I. D.** (spolu s ďalšími obvinenými) uznaní za vinných **v bode I.** z organizátorstva a pomoci k trestnému činu neodvedenia dane a poistného podľa § 10 ods. 1 písm. a), písm. c), § 148a ods. 1 alinea 2, ods. 4 Tr. zák. účinného do 30. júna 2002 (ďalej len „Tr. zák.“) formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. a z trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 185a Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

v bode I

obvinení **R. Š.**, **J. K.**, **D. P.**, **J. B.**, **I. V.**, **J. N.**, **P. K.**, **I. D.**, **P. S.**, **J. B.** a **V. Š.**,

ako členovia zločineckej skupiny, ktorú začiatkom roku 2000 zosnoval F. M., nar. X., posledne bytom B., B. X. a založil spolu s J. K. a R. Š. za účelom páchania trestnej činnosti s cieľom dosiahnuť zisk, ktorá pôsobila na území celej Slovenskej republiky, hlavne v regiónoch miest B. a Ž., spoločne s ďalšími nezistenými osobami a sčasti spoločne s obvinenými uvedenými pod bodom 2 tohto rozsudku v období od februára 2000 do 7. februára 2002 za účelom obchodovania s tovarom fiktívnej hodnoty a následného neoprávneného uplatňovania si odpočtu dane z pridanej hodnoty a nároku na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty umelo vytvorili obchodnú sieť nižšie uvedených firiem ako podnikateľských subjektov a v rámci nej organizovali chod a spracovávanie účtovníctiev firiem C., a.s., IČO X., B., AS L., s.r.o., IČO X., B., V. P. - B., IČO X., B., ul. B. č. X., D&K S., s.r.o., IČO X., B., M. B. - J. S., IČO X., B., D., s.r.o., IČO X., V., J.R.J., s.r.o., IČO X., B., KM C. P., s.r.o., IČO X., B., D., s.r.o., IČO X., M. I., s.r.o., IČO X., P. B., T.-T., s.r.o., IČO X., P.B., D-L., s.r.o., IČO X., Ž., R.A.C., spol. s r.o., IČO X., Ž., S., s.r.o., IČO X., Ž., S.-X, s.r.o., IČO X., S., E., s.r.o., IČO X., P.B., S., s.r.o., IČO X., N., I. T., s.r.o., IČO X., P.B., M., N.-M., IČO X., P.B., G., s.r.o., IČO X., T., M. T., s.r.o., IČO X., G., J. spol., s r.o., IČO X., Ž., S.-S, s.r.o., IČO X., M., M. S., IČO X., M., S., s.r.o., IČO X., M., E., s.r.o., IČO X., G. tak, aby konatelia týchto firiem a iné osoby zapojené do činnosti týchto subjektov vystavovali účtovné doklady (faktúry, výdavkové, príjmové pokladničné doklady a iné doklady o nákupe, predaji a vývoji tovaru) na produkty bez trhovej hodnoty, ktoré boli vydávané za softvér (ďalej aj „produkty s fiktívnou hodnotou“), pričom tieto doklady boli daňovými subjektmi - vývozcami zo Slovenskej republiky, a to D., s.r.o., IČO X., B., D., s.r.o., IČO X., B., D., s.r.o., IČO X., B., S., s.r.o., IČO X., B., M.-C., s.r.o., IČO X., B., C., s.r.o., IČO X., B., C., s.r.o., IČO X., B., B., s.r.o., IČO X., B., O., s.r.o. IČO X., B., C. C., s.r.o., IČO X., B., Z. C. -A., IČO X., H., I.-P., s.r.o., IČO X., H., L., a.s., IČO X., H. po deklarovanom vývoze produktu s fiktívnou hodnotou predkladané ako daňové doklady pri neoprávnenom uplatňovaní nároku na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty (ďalej aj „DPH“), zároveň koordinovali bezhotovostné prevody financií a ich následné hotovostné výbery, ktoré vykonávali medzi jednotlivými členmi skupiny a jednotlivými firmami v takto vytvorenej sieti daňových subjektov obchodujúcich s produktmi s fiktívnou hodnotou, čím súhrnne dokumentovali fyzický i účtovný pohyb produktov s fiktívnou hodnotou a získali a vyrobili doklady potrebné pre uvedenie správcu dane do omylu a takto si neoprávnene daňové subjekty uvedené ako vývozcovia zo Slovenskej republiky uplatnili nárok na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty najmenej vo výške

178.957.412,-Sk, pričom správca dane uvedený do omylu nadmerný odpočet vo výške najmenej 121.792.591,-Sk uznal a vyplatil, ku škode štátneho rozpočtu Slovenskej republiky v zastúpení jednotlivými správcami dane.

V rámci tejto činnosti obvinení, uvedení pod bodom I., za týmto účelom vyhľadávali osoby na páchanie trestnej činnosti, zabezpečili medzi nimi vzájomný styk a prepojenie, rozdelili si úlohy, a to tak, že F. M. spoločne s J. K. a R. Š. do konca januára 2001 a R. Š. spoločne s J. K. od 1. februára 2001 priamo alebo prostredníctvom v tomto bode uvedených osôb usmerňovali, koordinovali všetky osoby podieľajúce sa na trestnej činnosti, zabezpečovali vydávanie konkrétnych pokynov na spracovávanie účtovníctiev jednotlivých firiem, na vystavovanie faktúr na produkty s fiktívnou hodnotou, výdavkových a príjmových pokladničných dokladov o nákupe, predaji a vývoji produktov s fiktívnou hodnotou a pokynov na predkladanie týchto dokladov daňovými subjektmi, vývozcami zo Slovenskej republiky na neoprávnené uplatňovanie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty a organizovali bezhotovostné prevody finančných prostriedkov a ich následné hotovostné výbery.

V rámci koordinácie tejto skupiny ďalej,

obvinený D. P., zabezpečoval v oblasti regiónu mesta Ž. hotovostný výber finančných prostriedkov z účtov založených v bankových inštitúciách na do siete zapojené firmy so sídlom v žilinskom regióne a v tomto smere riadil konateľa firmy S., s.r.o., v súčasnej dobe nezvestného L. F., ako i ďalších konateľov firiem so sídlom v ž. regióne, od ktorých preberal peniaze, ktoré slúžili k predstieraniam platieb za produkty s fiktívnou hodnotou a tieto peniaze ďalej odovzdával väčšinou M. S. k preprave do B. a vykonával rôzne ďalšie úkony smerujúce k operatívnej spolupráci do siete zapojených firiem najmä v regióne mesta Ž.,

obvinený J. B. riadil obvineného V. Š. a cez neho spracovávanie účtovníctiev na produkty s fiktívnou hodnotou, vystavovanie faktúr na produkty s fiktívnou hodnotou, výdavkových a príjmových pokladničných dokladov o nákupe a predaji produktu s fiktívnou hodnotou v okolí P.B., konkrétne u firiem M. I., s.r.o., T. T., s.r.o., D., s.r.o. a obvineného J. B., cez ktorého riadil spracovávanie účtovníctiev a faktúr na produkty s fiktívnou trhovou hodnotou, výdavkových a príjmových pokladničných dokladov o nákupe a vývoji produktu s fiktívnou trhovou hodnotou vo firme E., s.r.o., vykonával tiež rôzne ďalšie úkony smerujúce k operatívnej spolupráci do siete zapojených firiem najmä v regióne mesta Ž.,

obvinená I. V. spracovávala alebo operatívne pomáhala spracovávať faktúry na produkty s fiktívnou trhovou hodnotou pre firmy napojené do siete v regióne mesta Žiliny,

výdavkové a príjmové pokladničné doklady o nákupe a predaji a vývoji produktu s fiktívnou trhovou hodnotou, túto činnosť vykonávala aj ako konateľka firmy KM C. P. s.r.o., rovnakú činnosť vykonávala pre firmy J.R.J., s.r.o., S., s.r.o., M. I., s.r.o., pričom tieto doklady sama alebo spoločne s konateľmi firiem J.R.J, s.r.o. a S., s.r.o. M. H. a Ing. I. H. zahrnuli do daňového priznania na uplatnenie neoprávneného odpočtu DPH a predložili správcovi dane, a zároveň rôznymi operatívnymi úkonmi sa podieľala na riadení do štruktúry zapojených firiem so sídlom v regióne mesta Ž.,

obvinený J. N. riadil činnosť obvineného J. M., Z. C. z firmy Z. C.-A., L., a.s., J. E. z firmy C., a.s., ktorí spracovávali alebo riadili spracovávanie účtovníctva na produkty s fiktívnou trhovou hodnotou, v rámci ktorej činnosti vystavovali faktúry, výdavkové a príjmové pokladničné doklady o nákupe a predaji a vývoji softvéru ako produktu s fiktívnou trhovou hodnotou a činnosť J. M. pri uplatnení neoprávneného nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty firmy D., s.r.o. a zároveň ako konateľ vo firme C., s.r.o., IČO X., Z. č. X., B., si na základe dokladov o nadobudnutí softvéru a vývoja softvéru ako produktu s fiktívnou trhovou hodnotou od viacerých firiem -D., s.r.o., D., s.r.o. a D., s.r.o. v období od mája 2000 do júna 2001 neoprávnenne uplatnil v mene firmy C., s.r.o. v konaní pred správcovi dane nárok na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty najmenej vo výške 21.468.066,- Sk z nákupu softvéru a vývoja softvéru, ktorý nebol predaný v tuzemsku, z čoho správca dane odpočet najmenej vo výške 15.484.754,-Sk uznal a vyplatil zodpovedajúci nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty,

obvinený P. K. zabezpečil časť zahraničných odberateľov softvéru ako produktu s fiktívnou trhovou hodnotou v Českej republike, a to Z. F., IČO X. D.; M. J., P.; P. B., IČO X., D.; M. P. T., IČO X., H.; ktorí spracovávali faktúry na produkty s fiktívnou trhovou hodnotou, výdavkové a príjmové pokladničné doklady o nákupe, predaji softvéru a vývoja softvéru ako produktu s fiktívnou trhovou hodnotou, ktoré slúžili ako podklad pre vývozné firmy zo SR, a to D., s.r.o., IČO X., B., D., s.r.o., IČO X., B., D., s.r.o., IČO X., B., S., s.r.o., IČO X., B., M.-C., s.r.o., IČO X., B., C., s.r.o., IČO X., B., C., s.r.o., IČO X., B., B., s.r.o., IČO X., B., O., s.r.o., IČO X., B., C. C., s.r.o., IČO X., B., Z. C.-A., IČO X., H., I. P., s.r.o., IČO X., H., na uplatnenie neoprávneného nároku na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty a odber produktu s fiktívnou trhovou hodnotou v mene zahraničnej firmy vykonával aj sám ako konateľ firmy D. D., D. X L., IČO X.,

obvinená **I. D.** spracovávala alebo operatívne pomáhala spracovávať faktúry na produkty s fiktívnou trhovou hodnotou, výdavkové a príjmové pokladničné doklady o nákupe

a predaji softvéru a vývoja softvéru ako produktu s fiktívnou trhovou hodnotou firiem D., D., D., B. a S., s.r.o., ktoré doklady konatelia týchto firiem, P. Š., M. W., K. S., P. T., J. M. zahrnuli do daňového priznania na uplatnenie neoprávneného nároku na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty a predložili správcom dane, usmerňovala účtovníčky zapojených firiem pri spracovávaní účtovných dokladov na produkty s fiktívnou trhovou hodnotou a rôznymi operatívnymi úkonmi sa podieľala na riadení do siete zapojených firiem so sídlom v regióne mesta B.,

obvinený P. S., v dobe od októbra 2000 do decembra 2000 riadil M. N., v ktorého mene spracovával faktúry na produkty s fiktívnou trhovou hodnotou, výdavkové a príjmové pokladničné doklady o nákupe a predaji a vývoji softvéru ako produktu s fiktívnou trhovou hodnotou vo firme M. N. - M., IČO X.,

obvinený V. Š., v dobe od novembra 2000 do januára 2001 zabezpečoval vystavovanie účtovných dokladov na softvér ako produkt s fiktívnou trhovou hodnotou, v mene firmy M. I., s.r.o., IČO X. konateľ a P. M., T. T., s.r.o., IČO X. konateľ a M. K., D., s.r.o., IČO X. konateľ a J. H., ktorých riadil a tiež v rámci činnosti skupiny vykonával pokyny J. B. smerujúce ku koordinácii ďalších osôb konajúcich pre do siete zapojené firmy,

obvinený J. B. od začiatku marca 2001 do konca apríla 2001 zabezpečoval vystavovanie účtovných dokladov na produkty s fiktívnou hodnotou, a to faktúr a pokladničných dokladov na odpredaj softvéru ako produktu s fiktívnou hodnotou v mene firmy E., s.r.o., IČO X., G., kde na túto činnosť zabezpečil P. B., nar. X., bytom G., SNP č. X., v ktorého mene vystavoval tieto doklady na firmu E., s.r.o., IČO X., zároveň J. B. ako spoločník a konateľ tejto firmy v jej mene vyhotovil účtovné doklady o predaji softvéru ako produktu s fiktívnou trhovou hodnotou firmám J.R.J., s.r.o. a KM C. P. s.r.o. v celkovej výške najmenej 92.014.135,-Sk, z toho daň z pridanej hodnoty 17.205.895,-Sk, čím umožnil ďalšie zaúčtovanie týchto dokladov a následne neoprávnené uplatnenie odpočtu dane z pridanej hodnoty vo výške najmenej 17.205.895,-Sk.

Špeciálny súd na podklade ustanovenia § 227 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 trest obvinenému R. Š. neuložil. Obvinenej I. D. uložil podľa § 148a ods. 4 Tr. zák. s použitím § 35 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov a 6 (šesť) mesiacov, na výkon ktorého bola zaradená podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. do II. (druhej) nápravno-výchovnej skupiny. Zároveň poškodenú stranu Daňové riaditeľstvo Slovenskej

republiky, L. ul. č. X., B.B. podľa § 229 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 odkázal na konanie vo veciach občianskoprávných.

Rozsudok špeciálneho súdu nadobudol právoplatnosť 30. marca 2010, kedy odvolací súd, rozsudkom vo vzťahu k obvineným R. Š. a I. D. vo výroku II. podľa § 256 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 ich odvolania (ako aj iných obvinených a poškodenej strany D.R, Slovenskej republiky zamietol.

Špecializovaný trestný súd predložil 15. apríla 2013 dovolaciemu súdu dovolania, ktoré podali obvinení R. Š. 14. decembra 2012 a I. D. 13. marca 2013 prostredníctvom svojich obhajcov proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. marca 2010, sp. zn. 3 Toš 6/2008. Domáhali sa nimi, aby súd dovolací vyslovil porušenie zákona v ich neprospech u obvineného R. Š. z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a), g), i) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011 a u obvinenej I. D. podľa § 371 ods. 1 písm. c), g), i) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011.

R. Š. v dovolaní poukázal na to, že on žiadnu zločineckú skupinu nezosnoval, nebol jej členom ani pre ňu činný a zároveň ju nepodporoval. Záver o tom, že sa mal podieľať na koordinácii hotovostných a bezhotovostných finančných prevodov medzi jednotlivými obchodnými spoločnosťami nezodpovedá vykonanému dokazovaniu. Namietal účelové výpovede P. L. v pozícii korunného svedka, spolupracujúceho s orgánmi činnými v trestnom konaní, ktorými si mal zlepšiť postavenie. Súd návrhy na vykonanie dôkazov odmietal, bez riadneho odôvodnenia. Znalkyňa nemala k dispozícii všetky podklady pre vypracovanie znaleckého posudku a párovanie niektorých dokladov vypracovala len na základe vlastnej úvahy. Posudok mal pritom preukázať aj škodu. Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. a) Tr. por. obvinený videl v tom, že vec rozhodoval bývalý Špeciálny súd v Pezinku bez atribútu nezávislosti a nestrannosti poukazujúc na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 17/2008. Navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že napadnutým rozhodnutím bol v jeho neprospech porušený zákon, podľa § 386 ods. 2 Tr. por., zrušil rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. marca 2010, sp. zn. 3 Toš 6/2008, v spojení s rozsudkom Špeciálneho súdu v Pezinku z 28. apríla 2008, sp. zn. PK-2 Tš 29/2006, vo všetkých výrokoch týkajúcich sa jeho osoby a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Špecializovanému trestnému súdu vec prerokovať a rozhodnúť.

V zmysle § 376 Tr. por. s obsahom dovolania 23. januára 2013 vyjadril súhlas prostredníctvom obhajcu JUDr. P. S. obvinený P. K. a v zmysle zásady beneficium cohaesionis sa k dovolaniu obvineného R. Š. pripojil.

Podľa **I. D.** súdom ustálený skutkový stav neodôvodňuje záver, že konala úmyselne spôsobom uvedeným v § 4 Tr. zák. Nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi jej pracovným pomerom a spáchaním zločinov, jej obohatenie mimo odplaty vyplývajúcej z pracovného pomeru. Ani jeden svedok, resp. obvinení nevypovedali o vyplácaní jej odmien za páchanie trestnej činnosti. Bola uvedená do omylu a ako „biely kôň“ účelovo využitá z dôvodov účtovných znalostí. Upozornila na úlohy účtovníčky podľa zákona o DPH č. 222/2004 Z. z. Namietala účelovú výpoveď obvineného P. K. Predseda senátu v odvolacom konaní bol v strese pre hrozbu disciplinárneho stíhania. Spôsob akým bolo hlavné pojednávanie verejnosti prezentované médiami ovplyvnilo svedkov a bolo neobjektívne. Navrhla, aby dovolací súd vyslovil porušenie čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“), čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a § 2 ods. 6,13 Tr. por. účinného do 1. januára 2006, zrušil napadnutý rozsudok v spojení s rozsudkom Špeciálneho súdu v Pezinku z 28. apríla 2008, sp. zn. PK-2 Tš 29/2006 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V zmysle § 376 Tr. por. sa k obsahu dovolania 22. marca 2013 vyjadril obvinený P. K. Výpoveď svedka S. a tvrdenie obvinenej D., že „od nej nemal dostávať peniaze“, boli účelové. Celé konanie považuje za nespravodlivé.

So zreteľom na novelu č. 226/2011 Z. z. a prechodné ustanovenie § 567j ods. 2 Tr. por. najvyšší súd použil na rozhodovanie o dovolaní Trestný poriadok účinný od 1. septembra 2011. Podľa prechodného ustanovenia § 567j ods. 6 a 7 ustanovenia § 370 a § 371 Tr. por. sa aplikovali v znení účinnom do 31. augusta 2011.

Dovolací súd (§ 377 Tr. por.) zistil, že mimoriadne opravné prostriedky sú prípustné (§ 368 ods. 1, 2 písm. h) Tr. por.), boli podané oprávnenými osobami (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), v zákonnej lehote a na mieste, kde ich možno podať (§ 370 ods. 1, 2 Tr. por. účinného do 31. augusta 2011). Po preskúmaní veci ale zistil, že sa musia odmietnuť na

neverejnom zasadnutí, lebo nie sú splnené dôvody podľa § 371 Tr. por. účinného do 31. augusta 2011 (§ 382 písm. c) Tr. por.).

V prvom rade treba uviesť, že obsah námietok, tvrdení a právnych názorov o ktoré sa v dovolaní opiera existencia dovolacieho dôvodu, musí vecne v zmysle § 371 Tr. por. zodpovedať zákonnému vymedzeniu dovolacieho dôvodu. Pokiaľ tomu tak nie je a dovolanie len formálne odkazuje na príslušné zákonné ustanovenie, ale v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré sa musí odmietnuť podľa § 382 písm. c) Tr. por. Dovolanie je iba výnimočným prielomom do právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto inštitútu nezakladala ďalšia riadna opravná inštanca. **Dôvody dovolania sú, v porovnaní s dôvodmi pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, podstatne užšie.**

Podľa § 371 ods. 1 písm. a) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011 dovolanie je možné podať aj vtedy, ak vo veci rozhodol nepríslušný súd. Naplnenie tohto dovolacieho dôvodu vidí obvinený R. Š. v tom, že bývalý Špeciálny súd v Pezinku nemohol vykonávať svoju právomoc, vzhľadom na absenciu atribútu nezávislosti, poukazujúc na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 20. mája 2009, sp. zn. PL.ÚS 17/08.

Dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. a) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011 je naplnený vtedy, ak neboli dodržané ustanovenia Trestného poriadku upravujúce príslušnosť súdov, t. j. vo veci rozhodol súd, ktorý nebol vecne, miestne alebo funkčne príslušný. Vychádzajúc z hmotnoprávných a procesnoprávných predpisov upravujúcich príslušnosť súdov, bol bývalý Špeciálny súd v Pezinku vecne, miestne a funkčne príslušným a zároveň mu bola daná právomoc na konanie a rozhodovanie v trestnej veci obvineného R. Š. a spol.

Ústavný súd síce nevyлúčil podanie dovolania, ako mimoriadneho opravného prostriedku, z taxatívne uvedených dôvodov v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a) až l) a ods. 2 Tr. por. účinného do 31. augusta 2011, ale zároveň je potrebné dodať, že citovaný nález ústavného súdu, nie je dôvodom dovolania v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. a) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011.

Vecnou príslušnosťou tohto súdu z pohľadu ústavnosti sa najvyšší súd v rozhodnutiach už niekoľkokrát zaoberal a podrobne ju rozobral aj v inom rozhodnutí dovolateľa R. Š. vedeného pod sp. zn. 1 Tdo V 4/2010, a preto v tomto smere na predmetné rozhodnutie dovolací súd odkazuje.

Na záver dovolací súd konštatuje, že rovnakou námietkou sa zaoberal už aj Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej už len „ESLP“) vo veci **Fruni proti Slovensku** (rozsudok ESLP z 21. júna 2011, sťažnosť č. 8014/07, § 135-149) kde poukázal predovšetkým na to, že úvahy o rovnováhe jednotlivých mocí v štáte, ktoré hrali zásadnú úlohu v argumentácii ústavného súdu, neznamenajú automaticky porušenie čl. 6 Dohovoru. Podľa ESLP, bol Špeciálny súd zjavne založený zákonom, jeho sudcovia boli neodvolateľní po dobu výkonu svojho mandátu. Pokiaľ ide o možnosti zániku mandátu v dôsledku odobratia bezpečnostnej previerky zohľadnil, že k takému kroku nikdy nedošlo, a keby sa tak stalo, mal dotknutý sudca záruky v možnosti obrátiť sa na osobitný výbor parlamentu, alebo na najvyšší a ústavný súd.

V danej veci obvinená I. D. ako prvý uplatnila dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011, podľa ktorého dovolanie možno podať, ak právo na obhajobu bolo porušené zásadným spôsobom.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, **pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní**, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011.

Pri posudzovaní, či v tej-ktorej veci bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, sú dôležité konkrétne podmienky prípadu, ktoré treba vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby v konaní boli objasnené aj všetky skutočnosti

svedčiace v jeho prospech a aby sa na ne v konaní a pri rozhodovaní prihliadalo. Toto právo zahŕňa preto viacero komponentov a dovolací dôvod v tomto smere bude spravidla naplnený pri nerešpektovaní ustanovení Trestného poriadku o povinnej obhajobe, pri vykonávaní procesných úkonov smerujúcich k rozhodnutiu vo veci bez prítomnosti obhajcu a pod.

Po preskúmaní spisu dovolací súd zistil, že obvinená od začiatku konania aktívne využívala možnosti obhajoby osobnej i prostredníctvom obhajcu. Z obsahu spisu je nesporné, že mala priestor ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa jej kládli za vinu sa vyjadriť, k dôkazom o nich, robiť návrhy, podávať žiadosti a opravné prostriedky, byť na procesných úkonoch osobne i prostredníctvom obhajcu, vypočúvať svedkov, ktorých navrhla sama alebo jej obhajca a klásť im otázky.

Námietka týkajúca sa medializácie kauzy, prítomnosti médií na pojednávaniach, ktoré mali ovplyvňovať svedkov a časovej tiesni konajúceho senátu, nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011.

Pri rozhodovaní o vylúčení tlače a verejnosti z pojednávania súdy disponujú širokou voľnou úvahou. Berú do úvahy jeden z cieľov zásady verejnosti, ktorým je spoločenská kontrola súdnictva. Procesná strana má právo na verejné, ale nemá právo na neverejné konanie, a tak súd v záujme spravodlivosti môže toto “vzdanie sa práva“ neakceptovať.

Správy masovokomunikačných prostriedkov o trestných konaniach musia byť v súlade s princípom prezumpcie nevinny a štát preberá zodpovednosť za porušenie tohto princípu, ak jeho právny poriadok umožní súkromno-právny subjektom do neho zasahovať. Právo informovať o priebehu súdneho konania verejnosť súvisí s právom na slobodu prejavu zakotveným v čl. 10 Dohovoru. EŠLP v rozsudku Worm c. Rakúsko z 29. augusta 1997, sťažnosť č. 22714/93, konštatoval, že správy a komentáre o súdnych konaniach prispievajú k ich znalosti a sú kompatibilné s požiadavkou verejnosti súdneho konania, ak neprekročia hranice dané záujmom na riadnom výkone spravodlivosti (mutatis mutandis rozsudok EŠLP vo veci Craxi proti Taliansku z 5. decembra 2002, sťažnosť č. 34896/97). Tlač nesmie prekročiť určité hranice, najmä vo vzťahu k povesti a právam iných, napriek tomu je jej povinnosťou sprístupňovať informácie a myšlienky o všetkých otázkach verejného záujmu, a i keď súdy v trestných konaniach rozhodujú o vine a nevine obvinených, neznamená

to automaticky, že by sa otázky, o ktorých rozhodujú, predtým alebo súbežne, nemohli stať predmetom diskusií v masmédiách alebo na verejnosti.

Námietka I. D. spočívajúca v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý sa „nezaoberal skutočnosťami poukazovanými v podaných odvolaniach“, nielenže obsahovo nenapĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., lebo pod tento primárne spadá porušenie ustanovení Trestného poriadku o povinnej obhajobe, ale táto námietka ani nebola v danom prípade uplatnená dôvodne. Dovolací súd konštatuje, že súčasťou práva na spravodlivý proces je skutočne i právo obvineného na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Na druhej strane nie je možné toto právo vykladať tak, že zaručuje právo obvineného na rozhodnutie súdu, ktoré zodpovedá jeho predstavám. Ústavný súd vo viacerých rozhodnutiach uvádza, že toto právo nespočíva v tom, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Odpoveď treba dať iba na argumenty, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie, ktoré zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. O porušenie tohto práva nejde, ak odvolací súd v rámci odôvodnenia rozhodnutia poukáže na dôvody uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa. Rovnako aj z čl. 6 Dohovoru rezultuje, že právo na odôvodnenie rozhodnutia súdu nie je absolútne. I keď zaväzuje súdy odôvodniť rozhodnutie, nie je možné ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď (rozsudok ESĽP - Van de Hurk proti Holandsku z 19. apríla 1994, sťažnosť č. 16034/90). Samotná skutočnosť, že dovolateľka sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nevedie k záveru o jeho zjavnej neodôvodnenosti.

Dovolací súd hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Z tohto pohľadu hodnotí aj skutočnosť, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, bol v tzv. skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušných trestných činov (porovnaj rozh. č. 47/2008, Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, zošit 5/2008). Uvedený dovolací dôvod pripúšťa iba právne námietky vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižších stupňov. Podstatou správnej právnej

kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu uvedenú v osobitnej časti Trestného zákona. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. **Správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu je teda dovolací súd povinný prezumovať.**

Dovolateľmi uplatnené argumenty, odôvodňujúce nesprávnosť právneho posúdenia žalovaného skutku odvodené od vlastných hodnotení v konaní vykonaných dôkazov, bez zohľadnenia skutkových zistení a skutkových záverov súdov v pôvodnom konaní predstavujú len namietanie skutkových zistení, ktoré sú v dovolacom konaní neprípustné. Skutkové zistenia (v tomto smere aj hodnotenie vykonaného dokazovania) súdov prvého a druhého stupňa sú pre dovolací súd záväzné a tento nemôže na nich nič meniť. Podstatou takejto argumentácie v podaných dovolaniach oboch dovolateľov (namietaný rozpor s vykonaným dokazovaním, poukazovanie na oprávnenia účtovníčky vo vzťahu k predmetu predaja a vystavovania faktúr, namietanie výpovede obvineného P. K. a P. L. a znaleckého posudku) je snaha dosiahnuť, aby dovolací súd prehodnotil vykonané dôkazy a na základe ich iného hodnotenia dospel k odlišným skutkovým záverom, než aké urobili prvostupňový a odvolací súd.

Nepripustným v dovolacom konaní je aj nevykonanie navrhnutých dôkazov (namietaná tendenčnosť rozhodovania súdu podľa dovolateľa R. Š.), pretože ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu síce povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§166 ods. 1, § 216 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006). Nemožno preto úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011 iba na podklade toho, že sa návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovelo.

Z obsahu argumentácie obvinenej I. D. týkajúcej sa formy zavinenia, ktorá má zakladať dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. účinného do 1. januára 2006, jednoznačne vyplýva, že ide o skutkovú otázku. Záver o tom, či tu je zavinenie v zmysle

Trestného zákona a v akej forme, **je síce záverom právnym, avšak ten sa musí zakladať na skutkových zisteniach súdu vyplývajúcich z vykonaného dokazovania.**

Obaja obvinení bez odôvodnenia poukázali aj na naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011 tým, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Najvyšší súd vzhľadom na obmedzený revízny princíp, ktorý platí v dovolacom konaní uplatnený dovolací dôvod ďalej nepreskúmal.

V danej veci neboli podľa § 371 ods. 1 písm. a) písm. c), písm. g), písm. i) Tr. por. účinného do 31. augusta 2011 splnené podmienky dovolania obvinených R. Š. a I. D., preto ich dovolací súd podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 16. októbra 2013

JUDr. Štefan H a r a b i n , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Kristína Cíchová